

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)**

**ONOR. IMHALLEF
ANTHONY ELLUL**

Seduta tal-21 ta' Frar, 2014

Rikors Numru. 84/2013

Joseph Lebrun

Vs

Avukat Generali

Permezz ta' rikors prezentat fid-29 ta' Ottubru 2013 ir-rikorrent ippremetta li huwa gie akkuzat li assocja ruhu ma' terzi ghal skopijiet ta' traffikar ta' droga *ai termini* tal-Kap. 101 u l-proceduri jinsabu fi stadu ta' kumpilazzjoni, fejn il-prosekuzzjoni ghadha qeghda tressaq il-provi taghha.

Fit-tmiem l-istrutturja, fl-istadju kontemplat fl-Artikolu 401 tal-Kodici Kriminali, il-Qorti Istrutturja ddecidiet, b'digriet tat-23 ta' Novembru 2005, li ma kienx hemm ragunijiet bizzejjed sabiex l-imputat jitqieghead taht att ta' akkuza u lliberat.

L-Avukat Generali pprevalixxa ruhu minn dak li kien jipprovdi l-Artikolu 433(3) tal-Kodici Kriminali u wara li kkonsulta ma' Imhalled hareg mandat ta' arrest fis-7 ta' Dicembru 2005.

Fl-udjenza tat-22 ta' Frar 2006, l-imputat, tramite d-difensur tieghu, allega ksur ta' l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea minhabba l-procedura adoperata mill-Avukat Generali. B'sentenza tad-9 ta' Frar 2007 il-qorti laqghet l-ilment u bhala rimedju pprefiggiet terminu lill-Kamra tar-Rapprezentanti sabiex isir it-tibdil legislattiv sabiex igib qafas legali konfromi mad-drittijiet tal-Bniedem.

Effettivament hekk gara u r-rikorrent rega' gie arrestat wara decizjoni tal-Qorti Kriminali tat-3 ta' Mejju 2007.

Minn dakinhar ma ngiebet l-ebda ombra ta' prova gdida u rinviju wara l-iehor ma jsir assolutament xejn ta' sustanza peress li ma jitressqu ebda provi.

L-esponent ghadu fl-ghama jekk l-Avukat Generali hux ser jordna li l-kawz tieghu jigi deciz mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) jew minn guri fil-Qorti Kriminali.

Din id-diskrezzjoni qeghda tilledi d-dritt fundamentali tieghu kif protett fl-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u fl-Artikolu 6 u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem ghaliex il-piena ghal allegat reat kommess ma kenitx maghrufa fil-mument li gie kommess l-allegat reat oltre 'l fatt li m'huwiex f'posizzjoni jkun jaf jekk il-kaz tieghu kien jew huwiex ser ikun deciz mill-Qorti tal-Magistrati jew guri.

Din id-diskrezzjoni hi dijametrikament opposta ghall-principju ta' certezza legali, ghaliex l-Avukat Generali, li huwa prosekutur par excellence, jiddetermina x'piena ghandha tinghata lill-akkuzat.

In sostenn ta' dan l-esponent jaghmel riferenza ghas-sentenza fl-ismijiet John Camilleri vs Malta (App numru 42931/10) deciza mill-Qorti Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem fit-22 ta' Jannar 2013.

Id-diskrezzjoni tal-Avukat Generali qeghda tinpingi fuq il-piena applikabbli u ghalhekk dan mhux il-kaz bhal ma nsibu fid-dritt Ingliz fejn il-ligi tipprovdi ghal reati li jkunu triable either way meta persuna tista tintbaghat biex tigi gudikata minn Qorti tal-Magistrat jew minn Qorti Kriminali, izda bla tibdil fil-parametri tal-piena.

Dan l-ezercizzju ta' diskrezzjoni jiledi d-dritt fundamentali tieghu kif sancit fl-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u fl-Artikolu 6 u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea, meta l-Avukat Generali ezercita d-diskrezzjoni tieghu kif ravvizat fl-Artikolu 22(2) tal-Kap. 101 li jista' jaghzel li johrog att ta' akkuza fil-konfront tal-esponent.

Jekk l-ordni li a bazi tieghu jibew il-proceduri taht il-Kap. 101 jikser id-dritt fundamentali, il-proceduri li saru wara u jiddependi minn dan l-ordni huwa wkoll mittiefes b'dan il-ksur.

L-Avukat Generali ghandu rwol ta' prosekutur fil-konfornt tal-akkuzat b'poteri li jiddeciedi fejn ghandu jigi ggudikat l-akkuzat u liema piena ghandha tapplika u dan ifisser illi l-Avukat Generali ghandu l-poter jaghti binding judgment qabel ma jkun inbeda l-process mhux a bazi ta' regola izda a bazi ta' diskrezzjoni suggettiva u insindikabbli, liema decizjoni torbot ukoll lill-Qorti.

Ir-rikorrent qieghed jigi mcahhad id-dritt li jkun gudikat minn Tribunal imparzjali u indipendenti kif provdut fl-Artikolu 30 tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea.

Ghalhekk talab lill-qorti sabiex:-

1. Tiddikjara li l-Artikolu 22(2) tal-Kap. 101 jikser l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem;
2. Taghti rimedju effettiv inkluz billi thassar u tannulla l-proceduri fl-ismijiet Il-Pulizija vs Joseph Lebrun, peress li gew istitwiti in segwitu ghall-ordni tal-Avukat Generali ai termini tal-Artikolu 22(2) tal-Kap. 101 liema artikolu jisker id-dritt fundamentali tar-rikorrent.

Fil-25 ta' Novembru 2013 l-Avukat Generali pprezenta twegiba (25.11.2013) fejn ikkontesta l-pretensjoni tar-rikorrent u jsostni li:

- i. Id-diskrezzjoni li l-ligi taghti lill-Avukat Generali hi direzzjonali u mhux kostituttiva tal-azzjoni penali.
- ii. Id-diskrezzjoni li ezercita l-Avukat Generali dwar l-ghazla tal-forum fejn ghandu jigi ggudikat ir-rikorrent saret b'mod kunxjenzuz u bazat fuq giurisprudenza lokali u cjoe' l-kwantita tad-droga, it-tip ta' droga, il-livell ta' partecipazzjoni tal-akkuzat fir-reat, l-istqarrija tieghu, il-fedina penali, kif ukoll aggravanti u cirkostanzi ohra.

iii. Ma sehħ l-ebda ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet u Libertajiet Fundamentali tal-Bniedem u tal-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

iv. Ebda ksur tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet u Libertajiet Fundamentali tal-Bniedem.

v. F'kull kaz ir-rimedju mitlub m'huwiex floku u b'applikazzjoni wkoll ta' dak li nġhad mill-Qorti Ewropea fis-sentenza *Camilleri vs Malta*, it-talba għandha tigi michuda.

Konsiderazzjonijiet.

Joseph Lebrun tressaq b'arrest quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) fis-6 ta' Settembru 2005 akkuzat b'diversi reati skond l-Ordinanza dwar *Medicini Perikoluzi*, Kap. 101 (assocjazzjoni, importazzjoni, traffikar u pussess ta' eroina) kif ukoll li huwa recidiv. Skond l-ordni ta' l-Avukat Generali magħmula skond l-Artikolu 22(2) ta' l-imsemmi Kap. 101 u datata wkoll 6 ta' Settembru 2005:

“Joseph Lebrun ta' sebgha u erbghin sena (d.t.t. 09/05/1958), iben Carmelo u Doris nee Muscat, imwieled Pieta', detentur ta' karta ta' identita numru 368258(M)....

Jitressaq quddiem il-Qorti Kriminali biex iwiegab għall-akkuzi migjuba kontra tiegħu għal ksur tal-provvedimenti tal-istess Ordinanza.”

Għalhekk il-Qorti tal-Magistrati għaddiet għall-kumpilazzjoni skond ma titlob il-ligi. Sal-lum għadu ma nharigx l-att ta' akkuza. Mill-atti tal-proceduri kriminali jirrizulta li l-kaz jitratta dwar 7023.3 grammi eroina b'medja ta' purita ta' 47.2% u 2.851 grammi kokaina b'medja ta' purita ta' 49.2% (ara rapport tal-ispizjar Mario Mifsud prezentat waqt l-istrutturja [fol.106]).

Il-qorti tippremetti li f'din is-sentenza ser tkun qegħda tirriproduci partijiet mis-sentenza deciza lllum (**Martin Dimech vs Avukat Generali**, Rikors 61/13AE) peress li japplikaw *mutatis mutandis* għal dan il-kaz.

Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea.

L-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni jipprovdi:-

“1. No one shall be held guilty of any criminal offence on account of any act or omission which did not constitute a

criminal offence under national or international law at the time when it was committed. Nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable at the time the criminal offence was committed.

2. This Article shall not prejudice the trial and punishment of any person for any act or omission which, at the time when it was committed, was criminal according to the general principles of law recognised by civilised nations.”.

Hu fatt li sal-lum il-gurnata ma jezistu l-ebda kriterji definiti li ghandu juza l-prosekutur meta jigi biex jiddeciedi quddiem liema qorti ghandu jsir il-process kriminali. Inoltre, l-ordni tal-prosekutur m'hijjex motivata. Ghalhekk l-akkuzat ma jigix infurmat ta xi jkun wassal lill-Avukat Generali sabiex jiddeciedi li l-akkuzat ghandu jigi ggudikat mill-Qorti tal-Magistrati jew Qorti Kriminali. M'hemmx dubju li d-decizjoni tal-Avukat Generali ikollha mpatt fuq il-piena karcerarja li jista' jehel l-akkuzat meta tqies li fir-rigward ta' akkuzi bhal dawk li saru fil-konfront tar-rikorrent, quddiem il-Qorti Kriminali:-

- (a) l-piena hi ta' ghomor il-habs; b'dan li
- (b) fic-cirkostanzi kontemplati fil-Kap. 101 l-akkuzat jista' jehel piena minima ta' 4 snin habs, filwaqt li quddiem il-Qorti tal-Magistrati l-piena minima hi ta' 6 xhur habs;

Fil-kaz **Mark James Taylor v United Kingdom** (48864/99) tat-3 ta' Dicembru 2002, il-Qorti Ewropea qalet:

*“[...] it has had occasion to stress in the context of its judgments under Article 7 that only the law can define a crime and prescribe a penalty (nullum crimen, ulla poena sine lege), from which it follows that an offence must be clearly defined in law. This condition is satisfied where the individual can know from the wording of the relevant provision, if need be with the assistance of the domestic courts interpretation of it, what acts and omissions will make him liable and, it would add for the purposes of the instant case, **what penalties can be imposed** (see the *Kokkinakis v Greece judgment of 25 May 1993, Series A**

no. 260-A, §52; Streletz, Kessler and Krenz v. Germany [GC], nos. 34044/96, 35532/97 and 44801/98, ECHR 2001-II, §50).”.

Kazijiet simili ghal dak in ezami kienu:-

i. **Mario Camilleri vs Malta** (42931/10) deciza mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Biedem fit-22 ta' Jannar 2013, fejn gie mpunjat l-Artikolu 120A(2) tal-Medical and Kindred Professions Ordinance (Kap. 31) li wkoll taghti l-istess diskrezzjoni lill-Avukat Generali. Dak il-kaz kien jitratta dwar 953 pillola *ecstasy*.

ii. **Mario Camilleri vs Avukat Generali** deciza minn din il-Qorti¹ fid-9 ta' Lulju 2013, li kienet titratta il-provvediment in ezami f'dan il-process.

M'hemmx dubju li l-kaz in ezami jitratta dwar kwantita' kbira ta' droga. Ghall-qorti huwa ferm diffiċli biex tifhem kif wiehed jista' jargumenta li fiz-zmien li sehh ir-reat ma kienx *foreseeable* li jekk jigi akkuzat b'assocjazzjoni, importazzjoni, traffikar u pussess ta' iktar minn seba' kilogrammi eroina ma kienx ser jiffacca process kriminali quddiem il-Qorti Kriminali. Dan jekk wiehed kellu jqies dak li qalet il-Qorti Ewropea fil-kaz ta' **Camilleri v Malta** (42931/10) tat-22 ta' Jannar 2013: *“A law may still satisfy the requirement of foreseeability where the person concerned has to take appropriate legal advice to assess, to a degree that is reasonable in the circumstances, the consequences which a given action may entail”*. Il-qorti ma tista tara l-eba avukat jaghti parir li traffikar ta' dik il-kwantita' kbira ta' droga mhux ser tissarraf f'proceduri kriminali li f'kaz ta' sejbien ta' htija jistghu jfissru ghomor il-habs. Ghalhekk jekk wiehed kellu jillimita ruhu ghal dan il-kaz partikolari, tikkonkludi li meqjus il-kwantita kbira ta' droga nvoluta, altru milli kien *foreseeable* li l-Avukat Generali jezercita d-diskrezzjoni bil-mod li ghamel. Ir-rikorrent ma semma l-ebda kaz iehor fejn persuni akkuzati b'assocjazzjoni, traffikar u pussess ta' kwantita simili ta', l-Avukat Generali hareg ordni li l-kaz jinstema' u jigi deciz quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta). Lanqas ma saret

¹ Imhalled A. Felice.

riferenza ghal xi giurisprudenza fejn akkuzat gie dikjarat hati tal-akkuzi serji kif qieghed jiffacca Lebrun u b'dik il-kwantita ta' droga, izda nghata piena karcerarja ta' ftit snin mill-Qorti Kriminali.

Min-naha l-ohra bhala materja ta' principju jibqa' fatt li ladarba d-diskrezzjoni hi tal-Avukat Generali biss, il-qorti ssibha difficili kif wiehed seta' jiehu parir minghand avukat meqjus li l-ordnijiet ma jkunux motivati u tali ordnijiet m'humiex pubblikati. Sahansitra waqt is-smiegh id-difensuri kkonfermaw li jkun hemm kazijiet fejn l-Avukat Generali johrog kontro-ordni. Fatt li fil-fehma tal-qorti jista' jkompli l-istat ta' incertezza u nuqqas ta' prevedibilita' sottolinejat mill-Qorti Ewropea. Fil-kaz **Camilleri vs Malta** jidher li l-Qorti Ewropea ma bbazatx id-decizjoni fuq ic-cirkostanzi partikolari tal-kaz li kellha quddiemha, u cjoe':-

- i. it-tip u kwantita' tad-droga nvoluta fil-kaz;
- ii. il-fedina penali tal-akkuzat;
- iii. fejn instabet id-droga;
- iv. jekk l-akkuzat kienx ghen fl-investigazzjoni tal-pulizija;

Tant hu hekk li ghalkemm issemew mill-Gvern Malti fid-difiza, m'hemm l-ebda accenn ghalihom fil-konsiderazzjonijiet tal-qorti. Hu evidenti li l-Qorti Ewropea bbazat id-decizjoni taghha fuq 'il fatt li:-

[a] l-akkuzat isir jaf liema "*punishment bracket*" japplika ghalih meta jitressaq il-qorti.

[b] Id-decizjoni fejn ser isir il-process kriminali, "***was solely dependent on the prosecutor's discretion to determine the trial court***" (§42). Bhala ezempju l-qorti ghamlet riferenza ghal zewg kazijiet fejn il-kwantita' tad-droga kienet l-istess u kienu dwar tnejn min-nies akkuzati bl-istess reat, izda fejn wiehed gie mressaq quddiem il-Qorti Kriminali u l-iehor quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) u l-piena karcerarja kienet differenti.

[c] Il-kriterji li fuqhom jezercita d-diskrezzjoni l-Avukat Generali m'humiex specifikati f'ligi u wisq inqas ma kienu soggetti ghal kjarifiki mill-qorti Maltin; "*The law did not provide for any guidance on what would amount to a serious offence or a less serious one (based on enumerated factors and criteria)... Thus, the law did not determin with any degree of precision the circumstances in which a particular punishment bracket applied.*" (§43).

[d] Fir-realta' huwa l-Avukat Generali li b'diskrezzjoni assoluta qieghed jaghzel liema *"punishment bracket"* ghandu japplika ghall-akkuzat; *"An insoluble problem was posed by fixing different minimum penalties. The Attorney General had in effect an unfettered discretion to decide which minimum penalty would be applicable with respect to the same offence. The decision was inevitably subjective and left room for arbitrariness"* (§43).

Dawn huma l-konsiderazzjonijiet li wasslu lill-qorti sabiex tikkonkludi li l-Artikolu 120A(2) tal-Kap. 31 jilledi l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Wiehed irid japprezza li f'kawza ta' din ix-xorta l-ezercizzju li jrid isir m'huwiex xi stharrig jekk fil-kaz partikolari d-diskrezzjoni li ezercita l-Avukat Generali kenitx ragonevoli, izda jekk id-disposizzjoni kenitx tissodisfa r-rekwiziti tal-accessibilita' u *foreseeability* fil-mument tar-reat. Rekwizit li fil-principju m'huwiex sodisfatt.

Jibqa' 'l fatt ukoll li illum hemm decizjoni kontra Malta li l-Artikolu 120A(2) tal-Medical and Kindred Professions Ordinance (Kap. 31) jilledi l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Ghalkemm f'dan il-kaz il-provvediment impunjat huwa l-Artikolu 22(2) tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kap. 101), hu identiku ghall-Artikolu 120A(2). Hu veru li ma japplikax il-kuncett ta' stare decisis. Kuncett li lanqas japplika fil-proceduri quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem. F'dan ir-rigward Luzius Wildhaber, li kien President tal-Qorti, esprima l-fehma li:-

*"... I would suggest that precedents are followed regularly, but not invariably, that 'for the sake of attaining uniformity, consistency and certainty', precedents should normally be observed, where 'they are not plainly unreasonable and inconvenient' (Mirehouse v Rennell), that one 'big' case – like Marckx, Klass, Sunday Times, Golder, Soering, Loizidou, Akdivar, or United Communist Party of Turkey – may constitute just as valid a precedent as a line of lesser cases; that precedents should normally be followed even before the existence of actual customary law can be demonstrated."*².

² Ara *An Examination of the European Court of Human Rights Approach to Overruling its Previous Case Law*, Alistair Mowrbay (*Human Law Rights Review* 9(2) 2009).

Il-qorti hi tal-fehma li m'ghandix tiskarta r-ruling car tal-Qorti Ewropea li kkonkludiet li kien hemm ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Dikjarazzjoni cara li l-ligi Maltija in kwantu taghti diskrezzjoni lill-Avukat Generali li jordna liema qorti ghandha tisma' u tiggudika l-kaz, m'hijiex konsistenti mad-Drittijiet u Libertajiet Fundamentali tal-Individwu. Fil-kaz ta' **Marckx v. Belgium** (6833/74) deciz tat-13 ta' Gunju 1979, il-Qorti osservat:- ***“Admittedly, it is inevitable that the Court’s decision will have effects extending beyond the confines of this particular case, especially since the violations found stem directly from the contested provisions and not from individual measures of implementation, but the decision cannot of itself annul or repeal these provisions: the Court’s judgment is essentially declaratory and leaves to the State the choice of the means to be utilised in its domestic legal system for performance of its obligation under Article 53 (art. 53).”*** Malta kienet parti fil-kaz ta' Camilleri. Icertezza legali, l-uniformita' u konsistenza jezigu li f'dawn ic-cirkostanzi l-qorti tapplika dak li qalet il-Qorti Ewropea ghal dan il-kaz ukoll meta tqies li provvedimenti tal-ligi identiku ghal dak in ezami diga' gie ddikjarat li jikser l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Dikjarazzjoni li nghatat minn qorti li hi meqjusa bhala l-crown jewel tas-sistema internazzjonali l-iktar avvanzata ghall-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem, u fejn skond l-Artikolu 46(1) tal-Konvenzjoni *“The High Contracting Parties undertake to abide by the final judgment of the Court in any case where they are parties.”* Sfortunatament fejn ikollok, bhal dan il-kaz, Stat li jaghzel li jibqa' passiv ghas-sentenza ta' qorti li tkun iddikjarat li provvedimenti tal-ligi jilledi d-drittijiet fundamentali tal-bniedem u ma jittiehdux mizuri sabiex isiru l-emendi li hemm bzonn fil-ligi³, hu evidenti li l-qrati ser jigu rinfaccati b'kwantita' ta' rikorsi ripetitivi. Dan ikompli jghin biex bla bzonn johloq stat ta' incertezza u konfuzjoni, minkejja li l-Kostituzzjoni u l-ligi ordinarja (Kap. 319) jirrikonoxxu li d-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali huma superjuri ghal kull provvedimenti iehor. F'dan il-kuntest ukoll il-qorti tirreferi

³ L-Artikolu 6A tal-Kap. 319 jaghti lill-Prim'Ministru d-diskrezzjoni li jaghmel regolamenti li *“jhassru strument bhal dak jew disposizzjoni bhal dik li jirrizultaw li jkun inkonsistenti kif imsemmi hawn qabel.”*

Kopja Informali ta' Sentenza

ghal dak li qal Lord Bingham fil-kaz **Ullah v Special Adjudicator**⁴: *“The Convention is an international instrument.. [its] correct interpretation can be authoritatively expounded only by the Strasbourg court. It follows that a national court... should not without strong reason dilute or weaken the effect of the Strasbourg case law.. The duty of national courts is to keep pace with the Strasbourg jurisprudence as it evolves over time: no more, but certainly no less.”*

Il-konkluzjoni hi li l-Artikolu 22(2) jikser l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea.

Artikolu 6 tal-Konvenzjoni u Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni

L-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni jipprovdi li:-

“In the determination..... of any criminal charge against him, everyone is entitled to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal established by law.”

Hu maghruf li:

“The protection of Article 6 starts from the time when a person is charged with a criminal offence. This is not, however, necessarily the moment when formal charges are first made against a person suspected of having committed an offence..... The Court has defined a ‘charge’ for the purposes of Article 6(1) as ‘the official notification given to an individual by the competent authority of an allegation that he has committed a criminal offence.” (Jacobs, White & Ovey *The European Convention on Human Rights*, Robin C.A. White & Clare Ovey, Oxford (2010) pagna 246).

M'hemmx dubju li meta l-Avukat Generali hareg l-ordni taht l-Artikolu 22(1), ir-rikorrent kien diga' taht arrest tant li dakinhar stess tressaq quddiem il-Qorti tal-Magistrati

⁴ House of Lords, 17 ta' Gunju 2004.

(Malta) bhala Qorti Istrutturja. Madankollu d-decizjoni finali dwar jekk l-akkuzat huwiex hati jew innocenti, m'hijiex tal-Avukat Generali. Hu minnu wkoll li l-piena tinghata mill-qorti. F'dan il-kuntest l-Avukat Generali m'huwiex jaghmilha ta' mhallef⁵.

'Il fatt li hu l-Avukat Generali li jiddeciedi liema qorti ser tiggudika lir-rikorrent, ma jfissirx li:

- i. m'hemmx ugwaljanza bejn il-prosekuzzjoni u d-difiza. Il-htiega li jkun hemm *equality of arms* hi garanzija ta' natura procedurali, sabiex b'hekk jigi zgurat li l-akkuzat jinghata kull opportunita' li jipprezenta l-kaz tieghu f'kundizzjonijiet fejn ma jitpoggiex fi zvantagg sostanzjali fil-konfront tal-prosekuzzjoni;
- ii. mhux ser jigi ggudikat minn qorti li hi indipendenti u imparzjali. L-Avukat Generali m'ghandu l-ebda poter dwar id-decizjoni ta' htija jew innocenza. L-istess dwar il-piena karcerarja li tinghata mill-qorti.

Pero' d-diffikulta' li ssib din il-qorti hu mill-fatt li l-piena minima li l-hati jista' jehel hi differenti, skond liema qorti tiggudika l-kaz. Hu veru li l-ordni tal-Avukat Generali tinhareg qabel jinbeda l-process gudizzjarju proprju, pero' ttiehed fiz-zmien meta l-persuna tkun ser titressaq il-qorti akkuzata bir-reat taht il-Kap. 101. Ghal dak li jikkoncerna l-piena minima kollox iholli u jorbot fuq id-decizjoni tal-Avukat Generali, cjoe' jekk jordnax li l-persuna ghandha titressaq quddiem il-Qorti Kriminali jew il-Qorti tal-Magistrati (Malta). Ladarba l-Avukat Generali jkun ghazel li l-persuna ghandha titressaq quddiem il-Qorti Kriminali, ifisser li l-piena minima ser tkun ta' erbgha (4) snin⁶. Il-process kriminali m'huwiex biss is-sejbien ta' htija jew liberazzjoni, u l-piena hi parti kardinali tal-process. Fil-fehma tal-qorti m'huwiex korrett li jinghad li l-Avukat Generali jiddeciedi biss quddiem liema qorti ghandu jinstema' l-kaz. Qieghed jinghad hekk ghaliex ghall-istess reat persuna tista' tehel piena minima ta' habs differenti,

⁵ Ara f'dan is-sens sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali, **John Camilleri vs Avukat Generali** deciza fit-12 ta' Frar 2010.

⁶ Dan ma jinkludix dawk il-kazijiet fejn il-Qorti Kriminali tista' tapplika l-eccezzjoni kontemplata fl-Artikolu 22(9) tal-Kap. 101.

skond minn liema qorti tigi ggudikata u l-qorti m'ghandha l-ebda diskrezzjoni. Dan jissarraf f'sitwazzjoni xejn felici. Filwaqt li l-Qorti Kriminali m'ghandix il-poter, a bazi ta' dak li jkun irrizulta fil-kors tas-smiegh tal-process kriminali, li tikkundanna lill-akkuzat ghall-piena ta' inqas minn erba' (4) snin prigunerija, l-Avukat Generali qieghed jiddeciedi fid-diskrezzjoni assoluta tieghu liema piena minima ghandha tapplika f'kaz ta' sejbien ta' htija. Dan meta l-Avukat Generali huwa l-avversarju tal-akkuzat. Hu veru li hi l-ligi li tistabbilixxi l-piena minima quddiem iz-zewg qrati, pero' l-problema hi li meta l-Avukat Generali jezercita d-diskrezzjoni tieghu, ikun qieghed jiddeciedi liema wahda minn dawn il-pieni minimi ghandha tapplika ghall-kaz. Il-principju tar-*rule of law* u l-kuncett ta' *fair trial* sanciti fl-Artikolu 6 ma ghandhomx jippermettu li jkun hemm dan it-tip ta' indhil fl-amministrazzjoni tal-gustizzja, meta l-ligi stess qeghda tipprovdi li ghall-istess reat il-piena karcerarja minima quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) hi ta' sitt xhur. Ghalhekk il-qorti tikkonkludi li l-Artikolu 22(2) tal-Kap. 101 hu inkonsistenti mad-dritt tas-smiegh xieraq, gialadarba hu l-Avukat Generali li qieghed jiddeciedi liema hi l-piena minima applikabbli ghar-reati taht il-Kap. 101.

Ghal dak li jirrigwarda l-ilment relatat mal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni, il-qorti hi tal-fehma li dan il-provvediment ma japplikax gialadarba d-decizjoni tal-Avukat Generali tittiehed qabel jibdew il-proceduri. Stadju li m'huwix kopert mill-Artikolu 39 gialadarba fil-mument li l-Avukat Generali jkun ta l-ordni, il-persuna tkun ghadha m'hijix akkuzata.

Rimedju.

Bhala rimedju r-rikorrent jippretendi li din il-qorti ghandha tannulla l-proceduri kriminali. Bhala fatt f'dan il-kaz l-Avukat Generali diga' ezercita d-diskrezzjoni tieghu u ordna li l-kaz jinstema' quddiem il-Qorti Kriminali. Ghalhekk id-decizjoni ttiehdet. F'kull kaz pero' sal-lum ghad hemm possibilta' li l-Avukat Generali jirrevedi d-diskrezzjoni li ezercita fis-6 ta' Settembru 2005, u johrog

ordni li l-kaz jigi deciz mill-Qorti tal-Magistrati (Malta). Fil-fatt jirrizulta li sal-lum ghadu ma nharigx l-att ta' akkuza. Inoltre, kif osservat il-Qorti Ewropea fil-kaz **Camilleri vs Malta**: *“the present case does not concern the imposition of a heavier sentence than that which was applicable at the time of the commission of the criminal offence or the denial of the benefit of a provision prescribing a more lenient penalty which came into force after the commission of the offence....”*. F'dan ir-rigward il-Qorti Kostituzzjonali fil-kaz **Joseph Camilleri vs Avukat Generali** (11/2013), fl-1 ta' Lulju 2013 tat provvediment li bih tat direzzjoni li s-soluzzjoni m'hijiex il-waqfien jew thassir tal-process kriminali; *“[....] Ir-rimedju f'kaz ta' sejbien ta' ksur mhux it-twaqqif jew it-thassir tal-process kriminali, cioe', ta' dak li jkun sar bl-ezercizzju tad-diskrezzjoni tal-Avukat Generali, u kwindi l-guri f'dan il-kaz m'ghandux jitwaqqaf. Il-Qorti Ewropeja ghamlitha cara li dak li sabet kien biss nuqqas ta' foreseeability prevvist mill-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropeja, liema nuqqas certament ma jfissirx li l-process kriminali ghandu jjeqaf u ma ghandux iservi sabiex igib bhala konsegwenza l-paralizi tas-sistema gudizzjarja.... Il-piena hi dik stabbilita fil-ligi fil-mument li allegatament twettaq ir-reat, u n-nuqqas ta' foreseeability jista' jaghti lok ghal xi rimedju iehor, izda mhux li jitwaqqaf il-process gudizzjarju fil-konfront tal-persuna implikata.”*.

Fil-fehma ta' din il-qorti r-rimedju ghandu jkun li fl-eventwalita' li fil-process li ghad irid isir quddiem il-Qorti Kriminali r-rikorrent jinstab hati tal-akkuzi li ngiebu kontra tieghu, meta tigi għall-piena l-Qorti Kriminali tkun tista' tqies ukoll li gie deciz li d-diskrezzjoni mogħtija lill-Avukat Generali bl-Artikolu 22(2) tal-Ordinanza dwar il-Medicina Perikoluza (Kap. 101) m'hijiex konsistenti mal-Artikolu 6 u 7 tal-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali.

Għal dawn il-motivi l-qorti taqta' u tiddeciedi l-kaz billi:-

1. Tiddikjara li d-diskrezzjoni li ghandu l-Avukat Generali skond l-Artikolu 22(2) tal-Ordinanza dwar il-

Medicina Perikoluza (Kap. 101), tilledi l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fondamentali.

2. Tiddikjara li d-diskrezzjoni li ghandu l-Avukat Generali skond l-Artikolu 22(2) tal-Ordinanza dwar il-Medicina Perikoluza (Kap. 101) jilledi l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea, in kwantu l-ligi qeghda taghti l-poter lill-Avukat Generali, u mhux lill-qorti indipendenti u imparzjali, sabiex jiddeciedi liema piena minima ghandha tapplika għall-istess reat. Tiddikjara li m'hemmx ksur tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni.

3. Tichad it-tieni talba.

4. Tordna li kopja ta' din is-sentenza titpogga fl-atti tal-kumpilazzjoni fl-ismijet Il-Pulizija vs Joseph Lebrun, ghar-raguni hawn fuq moghtija.

Spejjez a karigu tal-Avukat Generali.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----